Írta: Puskás Gyöngyi

Belgiumi helyzetjelentés

> *,, Azt hiszem, semmit sem nyerünk azzal, ha látványos számadatokat sorolunk fel, amikor gyermekek bántalmazásáról beszélünk. Elég szomorú tudni, hogy egyetlen gyermek is szexuális bántalmazás áldozata, hogy egyetlen gyermek is az utcán él, és árulja a testét. Elviselhetetlen tudni, hogy ketten, hárman vagy akár háromezren is vannak. Megengedhetetlen, hogy szükségünk legyen ilyen iszonyatos adatokra ahhoz, hogy cselekedjünk... ,,*
> *ENNEW, ./.: L 'exploitation sexuelle des enfants. Paris, Eshel, 1987.*

Augusztus 15-én az esti tévé-híradóból értesülünk két eltűnt kislány, Sabine és Laeticia megtalálásáról. 22 óra 25 perckor különkiadás számol be részletesen az eseményekről. Másnap a déli híradó már széleskörű információval szolgál: emlékeztető a két kislány eltűnésének körülményeire, közvetlen tudósítás a gyerekek lakhelyén, a keresésükre felszólító plakátot nyomtató „Marc és Corine" nonprofit társaság vezetőivel készült interjú, a nyomozást vezető királyi ügyész nyilatkozata... Az ország örömmámorban úszik. A televízió a tőle telhető legjobbat nyújtja augusztus közepén, a legnagyobb nyári szabadságolások idején. Egy riporter megkeresi Julie és Melissa – a tavaly június 24-én eltűnt két kislány – szüleit is. A szülőkben újra felcsillan a reménysugár gyermekeik megtalálására.

Azt ezt követő események tragikus kimenetele a rémületet, majd az undort és a gyűlöletet váltják ki az emberekből. Egész Belgium sokkhatás alatt áll. A televízió példátlan erőbedobással, első kézből tudósít a fejleményekről.

Julie és Melissa eltűnése már az események bekövetkezésekor is megmozgatja az egész országot. A szülők hatalmas energiával, akaraterővel és tántoríthatatlan elszántsággal harcolnak azért, hogy lányaikról ne feledkezzen el az ország. A kislányok fotói eljutnak Európa minden országába a „Marc és Corine" segítségével. A szülők számtalan vitaműsorban és televíziós fórumon vesznek részt, jogokat követelnek maguknak, magánúton nyomoznak. A gyermekek eltűnésének egy éves évfordulóján sajtókonferenciát szerveznek, 48 kérdést tesznek fel az illetékes hatóságoknak. Elkeseredett harcuk folyamán többször hallhatjuk magas rangú vezetőktől, hogy Belgiumban nem létezik pedofil hálózat, tehát eleve- kizárt, hogy a kislányok az országban legyenek. A hatóságok nem érzik sürgősnek a nyomozást, hisz meg vannak róla győződve, hogy a kislányok halottak. „Nem akartuk elhinni, hogy halottak. Az erőnket arra összpontosítottuk, hogy élnek. De csak a haláluk árán kaptunk szót. Drágán fizettünk érte, nagyon is drágán. Hát nem fogunk hallgatni"– nyilatkozza Melissa édesapja egy televíziós interjúban. Óriási méreteket ölt a nemzeti szolidaritás. Julie és Melissa szüleinek háza előtt virágtenger borítja be a pázsitot. Az emberek ki akarják mutatni együttérzésüket, felháborodásukat, tenni akarásukat.

A két kislány temetését egyenes adásban sugározza a televízió. A szülők emberfeletti bátorsággal viselkednek. Az okát Melissa édesanyja fogalmazza meg: „Nincs jogunk sírni, kiabálni, jajveszékelni. Ha ezeket a nagyon is emberi érzelmeket kinyilvánítjuk, hisztérikusnak tartanak bennünket. Pszichológusok vesznek majd körül, és azt tanácsolják, hogy gondoljunk másra, menjünk el vakációra, felejtsünk... de mi nem akartunk felejteni. Lehiggadtunk, hogy megmutassuk: nem vagyunk hisztérikusak. Kényszerítettük magunkat,

hogy a lehető legnyugodtabbak maradjunk. Csak így tudtuk elérni, hogy meghallgassanak bennünket..."

Hogy miért van szükség a meghallgatásra? Mert mindenütt hanyagul, koordinálatlanul kezelték az ügyet. Mert Dutroux házában, ahol a két kislány 9 hónapon keresztül be volt zárva, két alkalommal is tartottak házkutatást más okból, és semmit sem fedeztek fel. Mert nagyon is feltételezhető, hogy Dutroux-t valaki pártfogolta a felsőbb körökből. Mert a szülők nem kaptak betekintést a nyomozási dossziéba, s nem vehettek részt a rendőrségi akciókban. Mert Dutroux-t már korábban is ítélték el kiskorúak megerőszakolásáért, bezárásáért, mégis szabadlábon volt... és még sorolhatnám az okokat, amelyek mind az igazságszolgáltatás hézagait, a rendőrség és a csendőrség felelőtlen, lelkiismeretlen munkáját tükrözik.

A temetés másnapján kerekasztal beszélgetést szervez a belga televízió fő műsoridőben, felelős személyek és Melissa édesapjának részvételével „Ellopott gyermekek, megerőszakolt gyermekek" címmel. Itt és számos más műsorban is, híradókban, a temetésen megjelenik Marie-France Botte. A brüsszeli volt szociális munkás jelenleg az Európai Közösségben dolgozik, s próbálja felgöngyölíteni, fékezni a távol-keleti gyermekprostitúciót. A Thaiföldön töltött 4 év harcát könyvben írta meg, amelyet 17 nyelvre fordítottak le; most magyar nyelven is megjelenik (Marie-France Botte: Egy gyermek ára. PONT Kiadó). Marie-France Botte 6 éve küzd a szexturizmus ellen.

„Az Európából Távol-Keletre utazó pedofilek visszajönnek az országba, és nem fogják „jegelni" következő nyárig a szexuális késztetéseiket. Ezt mi számtalanszor elmondtuk, de az információnak ezt a részét valahogy senki sem hallotta meg"– halljuk Madame Botte-tól számos interjú alkalmával.

A tragikus eseményekről a gyermekek is értesültek. Mindenki a maga módján reagál: – „A kislányom minden este megkérdezi tőlem, hogy ugye Marc Dutroux nem tud bejönni az ablakon, hogy elvigye őt... Meg kell győződnöm róla, hogy az ablak be van zárva, mielőtt jó éjszakát kívánok neki."

– „A borzasztó események óta Joelle nem akarja elengedni a kezem az utcán."

- „Julie és Melissa nem tudták kitörni a ketrecük ajtaját? Én fogtam volna egy kést, és elvágtam volna a rácsokat."

Szülők, pedagógusok, ápolok, pszichológusok... mindannyian érezzük, hogy nem hagyhatjuk egyedül a gyermekeket a zűrzavaros gondolataikkal. A televízió műsort készít a gyerekeknek és a gyerekekkel, ahol megpróbálja feloldani a gyermekekben felgyűlt szorongást. A különlegesen súlyos eseményeket követő, speciálisan a gyermekeknek szánt műsor példátlan a belga televízió történetében. A Francia Közösség azonnali akcióba kezd, és elküldi a filmről készült videó kazettát valamennyi általános iskolába. Marie-France Botte könyvéből (Mimi Fleur de cactus et son hérisson), amely a szexuális abúzus problémáját veti fel nem drámai, hanem a megelőzés esélyeit felvillantó játékos hangnemben, negyven ezer példány áll ingyen a pedagógusok rendelkezésére. A Missing Children non-profit társaság által készített „A biztonságodra te is gondolj!" című füzetecskét újra kiadják húsz ezer példányban, és megkapható a Gyermeki Jogok Általános Delegációjánál. A gyermekekkel foglakozó szakszemélyzet számára segít „A gyermek nem szexuális partner" c. füzet, amely tanácsokat ad a szakembereknek ahhoz, hogyan viselkedjenek azzal a gyermekkel, aki szexuális abúzusról tesz panaszt.

A művelődésügyi miniszter bejelenti, hogy a gyermekbántalmazás elleni harc koordinációját elősegítő dekrétumot fognak előterjeszteni a Francia Közösség Tanácsának. A gyermekek rendelkezésére álló ingyenes telefonvonal október 1-jétől 24 órás szolgálattal működik. Számos könyv, dokumentum tájékoztatja a felnőtteket, több videó kazetta segíti a

gyermekeket, színdarab készül „Beszéljünk az erőszakról” címmel, szakemberek javasolnak prevenciót célzó foglakozásokat az iskolákban... és a lista még hosszan sorolható. A szexuális abúzus korántsem tekinthető annyira tabunak Belgiumban, mint nálunk, Magyarországon.

Az általános iskolákban végzett prevenciós munka már több éves múltra tekint vissza. Így inkább felelevenítésre és kiegészítésre kerülnek azok az eszközök, amelyek már eddig is léteztek. A két kislány temetésének képei bejárják az egész világot. A Dutroux-ügynek – ha merhetjük azt mondani – egyetlen érdeme van: elkerülhetetlenné vált, hogy a nemzetközi szervezetek végre komolyan foglakozzanak a pedofíliával, a gyermekprostitúciós hálózattal.

Az augusztusban Stockholmban megrendezett konferencián az egész világ akcióba lendült a gyermekek szexuális kihasználása ellen.

Egyre népesebb azoknak a tábora, akik azért emelik fel a hangjukat, hogy a jelenleg folyamatban lévő maastrichti megállapodás revíziója figyelembe vegye a belga drámát. Konkrétan ez azt jelenti, hogy a Tizenötök a szerződésbe olyan határozatokat kell beleszőjenek, amelyek a gyermekek védelmére irányulnak. Eddig az a szó, hogy „gyermek” elő sem fordult az Európai Közösség alapszerződésében. Julie, Melissa, An és Eefje példája talán elég meggyőző, hogy komolyan vegyék a kérdést.

Otthon, Magyarországon már korábban is, amióta egyre több szakirodalommal találkozom, sokszor beszéltem környezetemben pedofíliáról, szexuális turizmusról, prevencióról. „Pedofília? Az mit jelent?”„Ugyan már, az nálunk nem létezik, meg egyébként is van annál sokkal nagyobb bajunk is”– hallottam számtalanszor. A belgiumi dráma – őszintén remélem – leckéül szolgált mindannyiunknak, és nem várjuk meg, míg hasonló tragédia történik a mi gyermekeinkkel is ahhoz, hogy végre cselekedjünk.

Belgium, 1996. október